

Val av rett ver

Medlemsmøte Etne Sau og Geit 4. okt 2012, Nils Inge Hitland
Grunnlagsmateriale frå NSG og Atle Moen, ring 192

SAUEAVLEN:

- Avlsrådet for sau

Avlsrådet er rådgivende for avlsavdelingen og styret i NSG

- Bjørn Høyland (NSG sentralt) - leder
- Sven Reiersen (NSG region Øst)
- Audun Nedrebø (NSG region Vest)
- Kent Berg (NSG region Midt)
- Eirik Larsen (NSG region Nord)
- Gunnar Klemetsdal (IHA/UMB)
- Finn Avdem (Nortura)
- Ida Olsen (KLF)

Avlsarbeidet i regi av NSG

- drives i avlsbesetningene

- Norsk Kvit Sau
 - 1.200 besetninger
 - 108.000 søyer
 - 1850 avkomsgranska
 - Spælsau
 - 200 besetninger
 - 14.000 søyer
 - 250 avkomsgranska
 - Sjeviot
 - 50 besetninger
 - 2.000 søyer
 - 56 avkomsgranska
- Pelssau
 - 8 besetninger
 - 500 søyer
 - 7 avkomsgranska
 - "Kjøttsau" (2010 →)
Nor-X, NKS, Texel,
Suffolk, Charollais
 - 30+ besetninger
 - 2.000+ søyer
 - ??? avkomsgranska

Avlsframgang

www.saueavl.nsg.no
> [Avlsframgang](#)

To hovedoppgaver

1. **Lag størst mulig avlsframgang**
 - Stor populasjon
 - Felles målsetting
 - Effektiv drift
2. Fordel framgangen slik brukerne ønsker det
 - Slaktevekt
 - Kjøtt
 - Fett
 - Morsevne_vår
 - Morsevne_høst
 - Lammetall

3: Avlsbesetningene er kilde for gode gener og friske dyr

Gode gener

- Egenskaper som bruksbesetningene verdsetter

Friske dyr

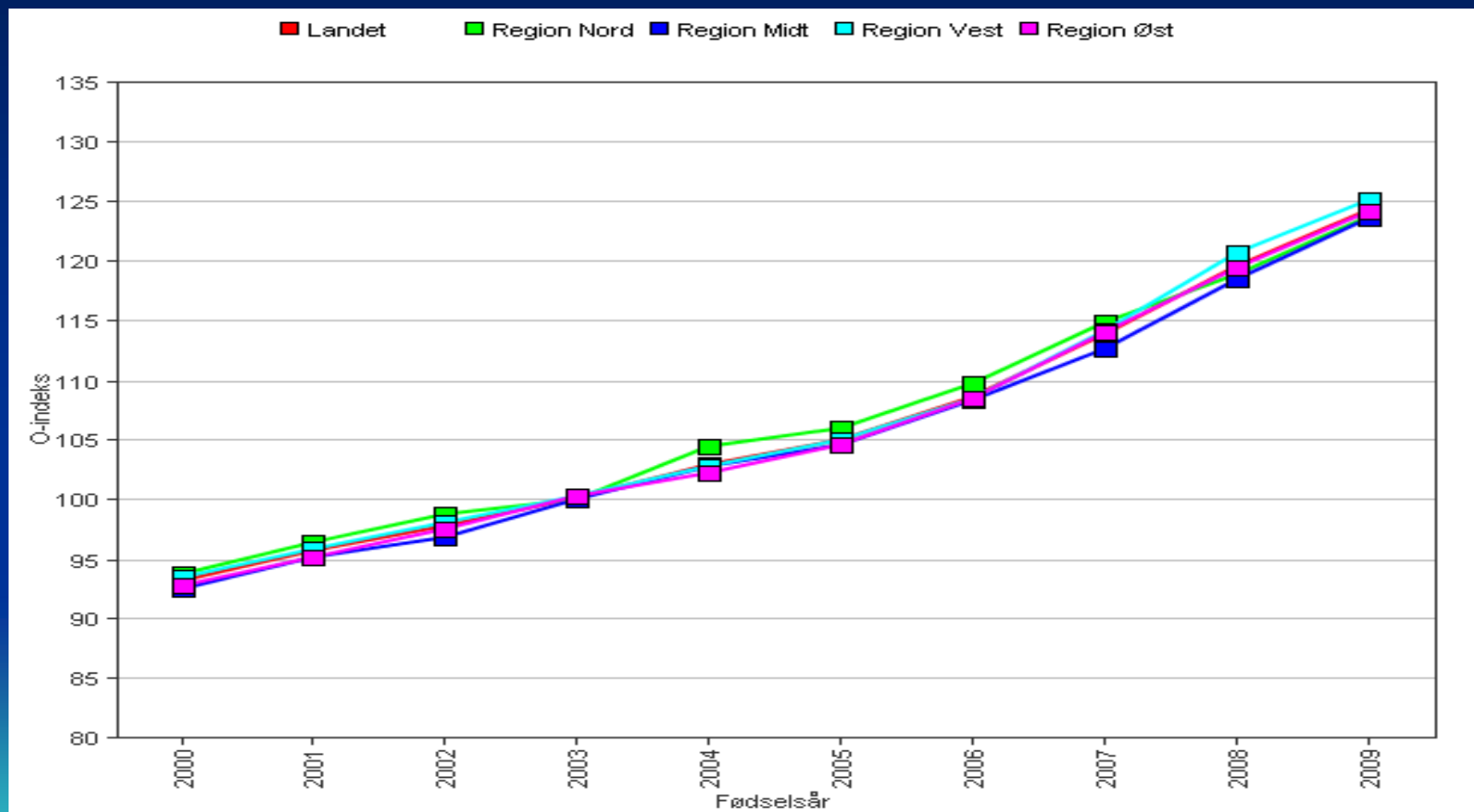
- Sykdomsovervåkning
 - Flokken
 - Testing
 - Enkeltdyr for salg
 - Attester
- Smitteskyttelse
 - Forbud mot livdyr utenfra
 - Fellesbeite - må bestå
 - Unngå passiv overføring
 - Folk og utstyr
 - Små avlsheter

Hvor stor er avlsframgangen

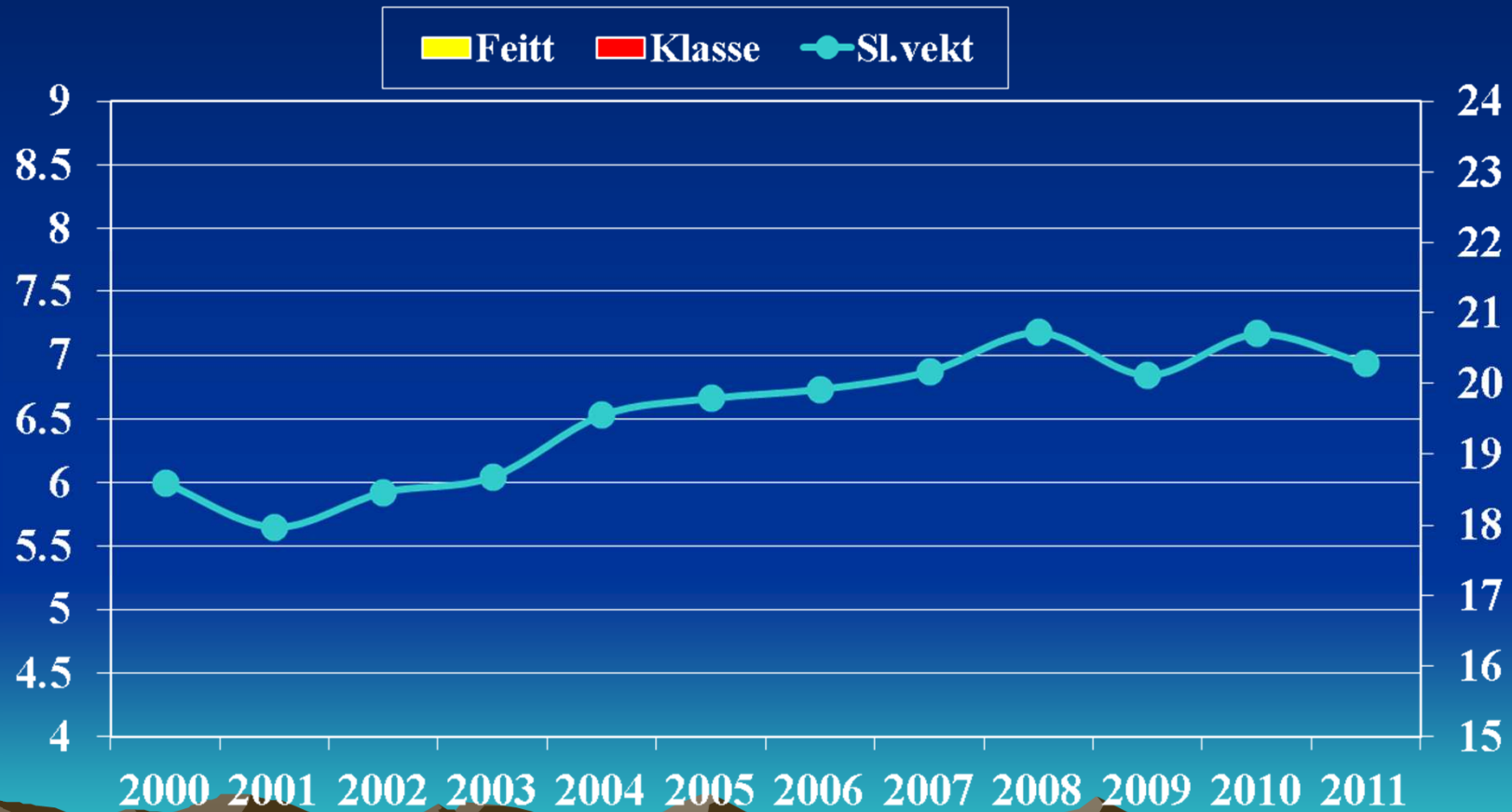
Avlsframgangen per år i faktiske enheter (antall kg, antall lam osv) går fram av tabellen nedenfor. Den er beregnet ut fra gjennomsnittet av framgangen fra ett år til det neste for alle fødte lam i ring av årgangene 2008 og 2009.

Rase	NKS	Spæl	Sjeviot
Slaktevekt, kg ved 160 dager	0,271	0,219	0,118
Slakteklasse, poeng	0,16	0,12	0,08
Fettgruppe, poeng	-0,05	-0,01	-0,01
Morsevne vår, kg ved 45 dager	0,059	-0,001	0,050
Morsevne slakt, kg slaktevekt	0,076	0,012	0,035
Lammetall, totalfødte	0,030	-0,004	0,011

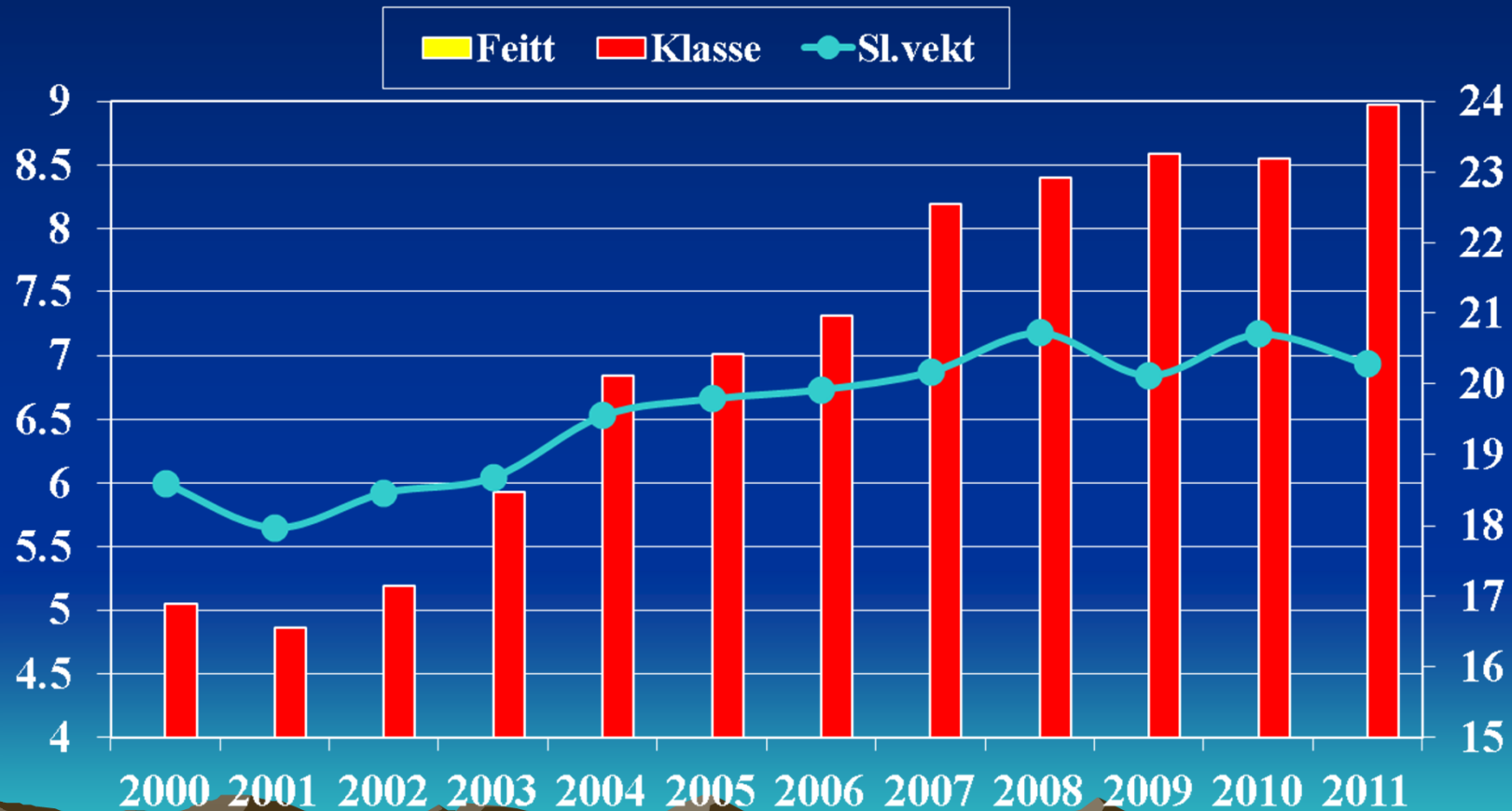
NKS: Utvikling i O-indeks - alle granska værer

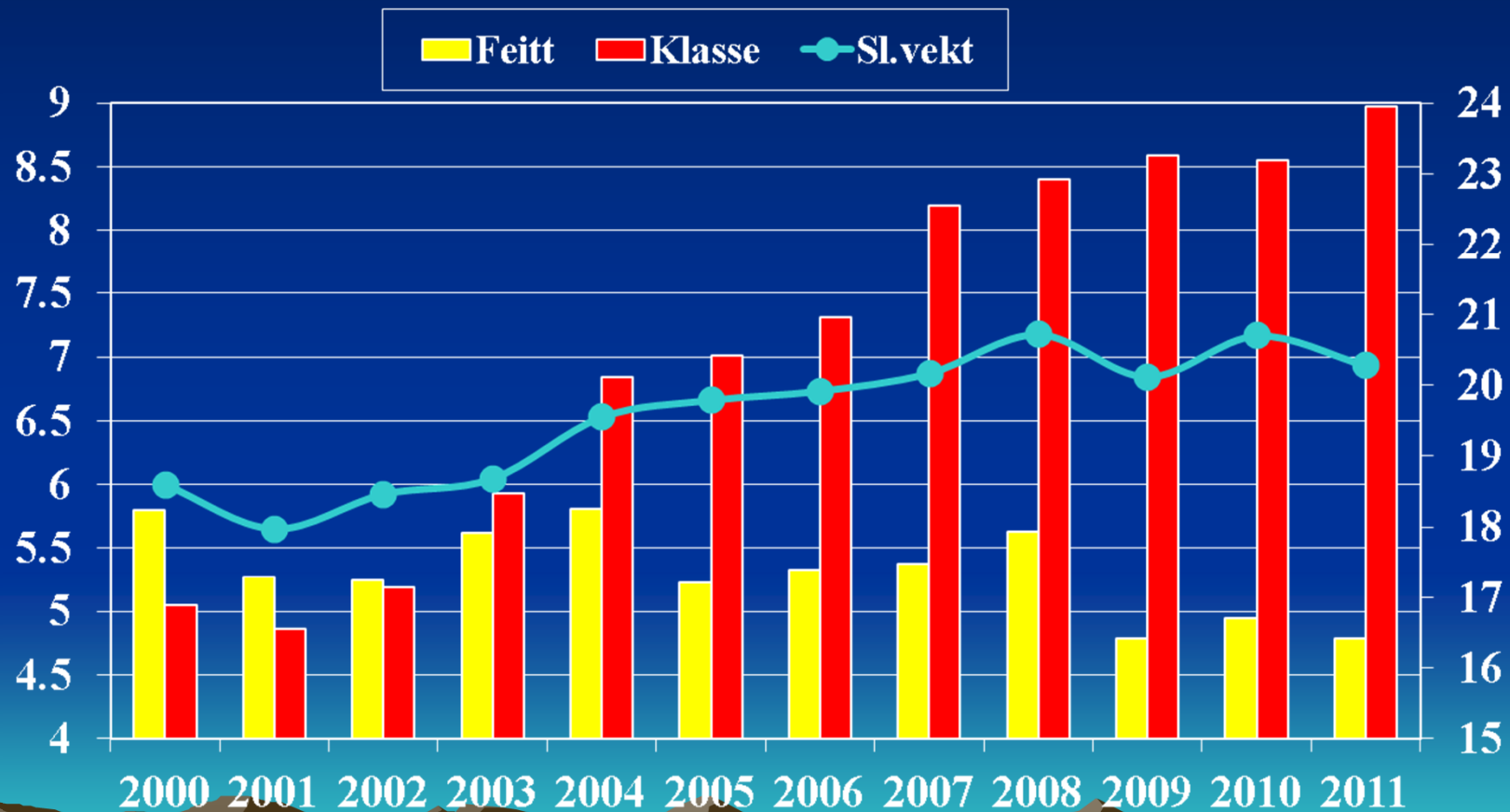
Slakteresultat prøveværar frå ein ring. H2 2000-2011

Slakteresultat prøveværar frå ein ring. H2 2000-2011

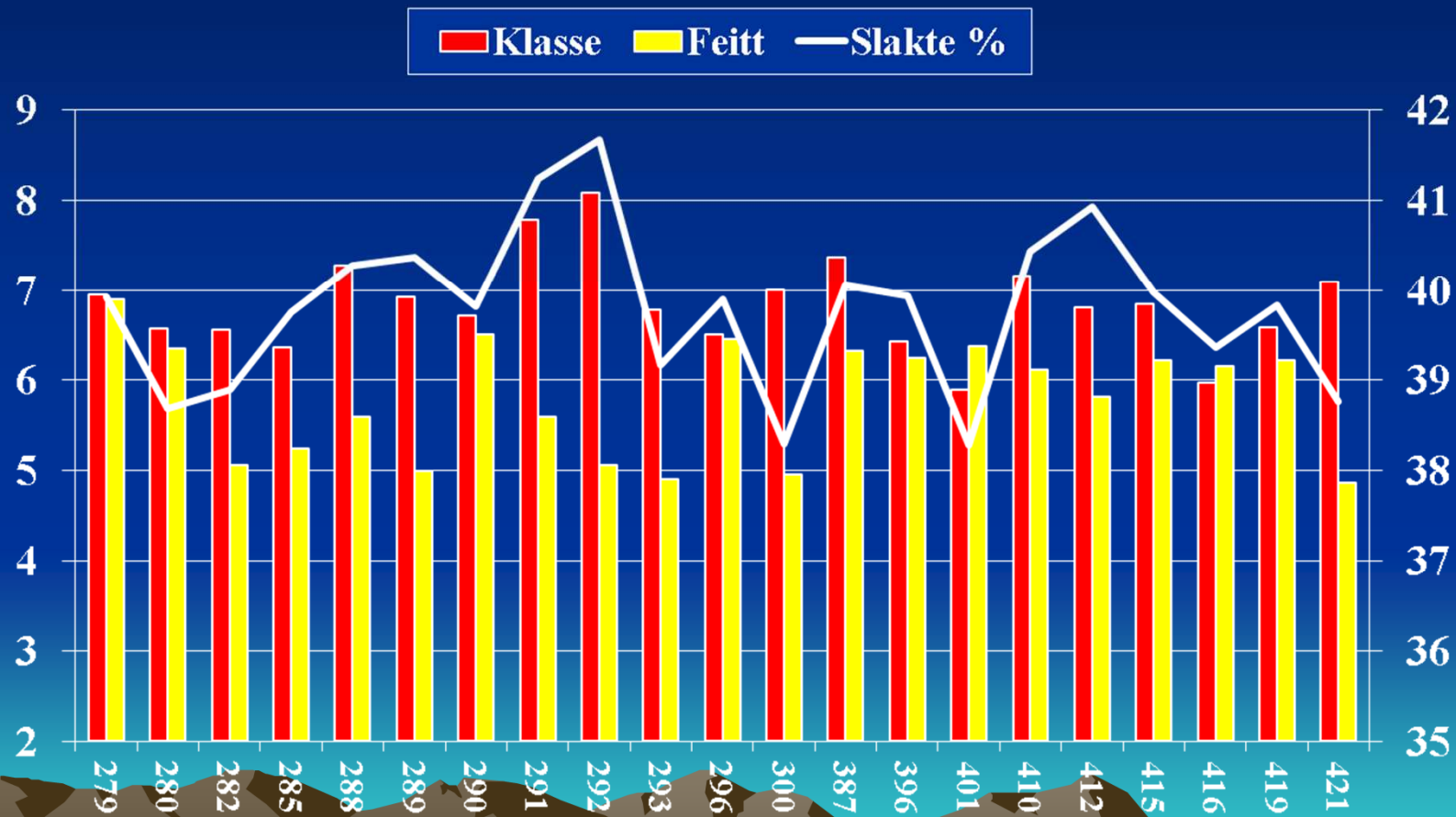
Slakteresultat prøveværer frå ein ring. H2 2000-2011

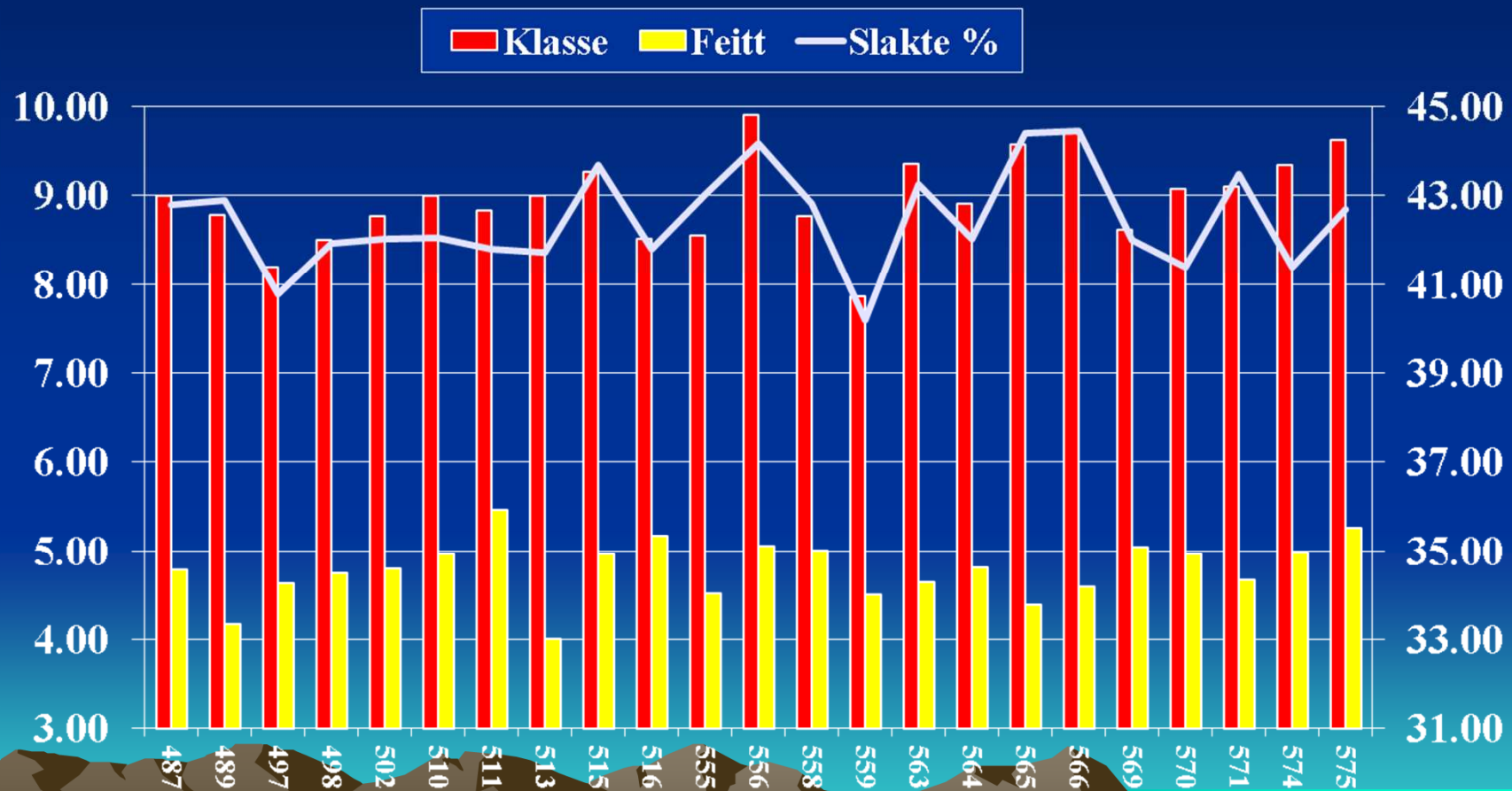
Avvik klasse/feitt 2000-2011

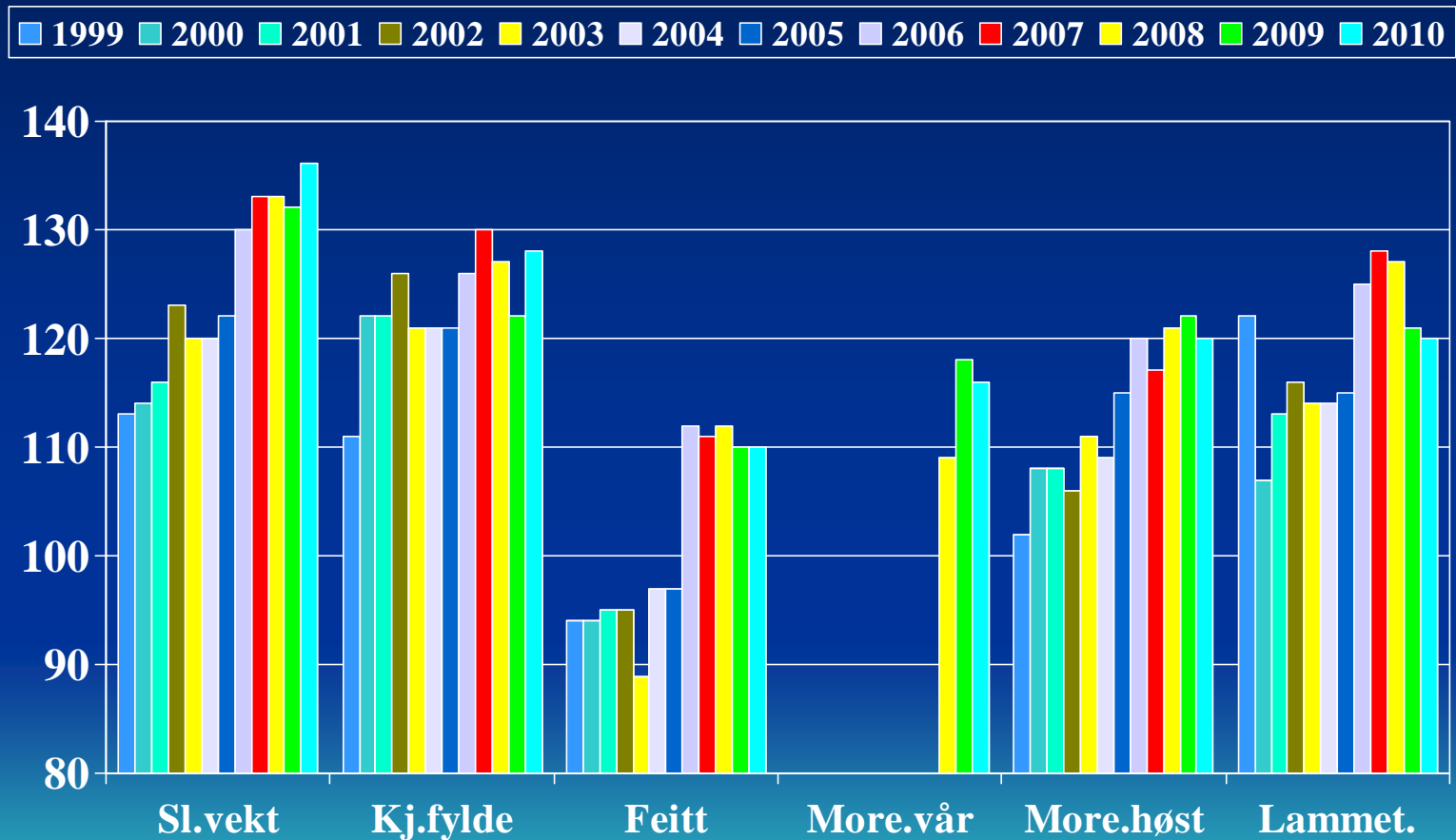
Slakteresultat prøvevæer 2004 prøvevæerer 2003

Slakteresultat H2 2011 prøveværer 2010

Hvilke egenskaper vektlegger vi. utvikling av delind. på prøveværerer

Prioriterte mål med avlen

1. Forsterka fokus på tilvekst og slaktevekt, noko som fortsatt vil vera det som gjev det største økonomiske bidraget frå sauehaldet.
2. Forbedra morevna for at ein større andel av lamma skal bli slaktemodne direkte frå fjellbeite.
3. Forbedra slaktekvalitet/klasse i tråd med marknadskrava

Alle sauehaldarane tek del i avlsframgangen

Den store utfordringa er:

- Korleis skal vi få alle sauehaldarane interesserte og villige til å investera i avlsmateriale, som i neste omgang gjev dei dokumenterbar gevinst?

Rasemessige og individuelle forskjellar i slakteresultat

RASE		Slaktetilvekst (g/dag)	Slaktevekt (kg)	Klasse	Fettgruppe
Norsk kvit sau	Høyeste 1/3	139,6	22,48	R+	3-
	Midtre 1/3	105,5	18,95	R-	2+
	Loveste 1/3	80,7	16,06	O+	2
Spæl	Høyeste 1/3	125,1	20,9	R	3-
	Midtre 1/3	95,5	17,63	O+	2
	Loveste 1/3	73,7	14,72	O-	2-

Tall fra 2006

Væren er halve buskapen

- Viktig å gjera gode valg for å få ønska eigenskapar.
 - Kjøp av ukåra verlam
 - I beste fall ser det fint ut.
 - Kjøp av kåra verlam
 - Lammeindeks som seier kva eigenskapar vi kan forventa av avkomma
 - Kjøp av indekxsvær
 - Dokumenterte resultat.
 - Sikrere på å få ønska resultat

Hva skil dei gode, frå dei ikkje fullt så gode værane?

- Tilvekst
 - 243-277 g dagleg tilvekst utgjer 5 kg
 - Slaktevekt $2,2 \text{ kg} \times 50 = \text{kr. } 110,-$ pr lam
- Klasse
 - Klasse varierer frå 9,9-7,8 (U- til R)
 - $2,1 \times 0,50 = 1,05 \times 20 \text{ kg} = \text{kr. } 21,-$ pr lam
- Andel stjernelam
 - Andel stjernelam varierer frå 70-100%
 - Ein auke på 30 % vil utgjera = kr. 15,- pr.lam

Økonomi i kjøp av en god indeksvæ

- Forskjell fra beste til svakaste ver i 2011
 - Kr. 146,- pr. lam
 - Har du 50 lam utgj
 - Har du 100 lam utgj

Kjøp av avlsvær

- Prioriter ønska eigenskapar
 - tilvekst-kjøtt-feitt-morevne-fruktbarheit
- Bestill værer i god tid med ønska eigenskapar, og du vil raskt kunna forbedra ønska eigenskapar i buskapen din.

